„Hitből jövő" elkötelezettséggel a gyermekekért

Megfontolások a hitoktatás motivációiról, gyakorlatáról és hatásairól a valláspedagógiai kézikönyv kiemelt gondolatai alapján

BALOGNÉ VINCZE KATALIN

Evangélikus Hittudományi Egyetem
tudományos munkatárs
E-mail: katalin.vincze@lutheran.hu

DOI: 10.61894/LP.2026.101.11.3

„…Mint a kis virág is magától kibomlik, rá, ha csendes fényed omlik…"
(Gerhard Tersteegen – EÉ 280,4)

A 2025 őszén megjelent *Hitből jövő – Valláspedagógiai kézikönyv* valódi közösségi alkotás. Tizenkét református és tizenkét evangélikus szerző közös munkája eredményeképpen küllemében és tartalmában egyaránt színes könyvet tarthatunk kezünkben. A „terepen" dolgozók reflektált tapasztalatai és a valláspedagógia hazai és külföldi kutatóinak megállapításai csokorba gyűjtve különösen is szemnyitogató olvasmányt kínálnak, és sajátos tükröt is tartanak a 21. századi magyarországi felekezeti hitoktatás elé. A kötetet a praktikus használat mellett folyamatos olvasásra és a szakmai párbeszéd vezérfonalául is ajánlom lelkészek, hittanárok és a hitoktatás iránt érdeklődő olvasók számára, amikor a művet bemutató gondolatmenetben a hitoktatási tapasztalatok pedagógiai és valláspedagógiai üzeneteiből idézek, és azokat nemzetközi kutatási eredményekkel is összevetem.

Kulcsszavak: Hitből jövő / konstruktivista / hitoktatás / tanulási tér / közösség / fejlődés

Nagy élmény volt számomra úgy kézbe venni a kézikönyvet, hogy nem egy konkrét kérdés megválaszolásához vagy szakmai kurzus megtartásához keresek benne támpontokat, hanem alkalmam nyílt a kötetet folyamatában végigolvasni, hagyni, hogy a sokféle szakmai felvetés megérintsen, reflexióra késztessen, továbbgondolásra és párbeszédre hívjon. Olyan élmény ez, mintha egy tavaszi kirándulás idején a virágba borult réten járva csodálnánk a színek és illatok kavalkádját, s az égen a felhők játéka és a nap meleg sugarai biztatón üzennék: nem vagyunk egyedül, sokféleségünkben sajátos színeinkkel és kompetenciáinkkal összekapcsolódunk, egymásért felelősséget hordozunk, de eközben mindehhez erőt és lendületet kapunk, hogy egyre érzékenyebben tudjuk egymást támogatni.

„A valláspedagógia nemcsak ismeretátadás és személyes bizonyságtétel, hanem a hitből fakadó életkísérés és a közös formálódás útja, ahol együtt tanuljuk Krisztus követését." (Kodácsy-Simon–Siba 2025, 7. o.) A *Hitből jövő* című kötet szerzői maguk is gyakorló hittanárok, lelkészek és neveléstudományi szakemberek. Tanulmányaik friss tudományos eredményekre építő, gyakorlatban kipróbált javaslatokkal támogatják a hitoktatás szolgálatában álló kollégákat és a hitoktatás világával akár pedagógusként, akár felelős szülőként ismerkedőket. A kézikönyv témái a két egyház hitoktatói körében végzett empirikus kutatás eredményei alapján kerültek meghatározásra (Kodácsy-Simon 2025, 10–33. o.). Már önmagában a problémaorientált témaválasztás is jellemzi a két felekezet hitoktatási

Creative Commons BY-NC-ND 4.0

gyakorlatának kritikus önreflexiókon tájékozódó voltát, másrészt közös gondolkodásra hív. A hitoktatás különféle kihívásainak érzékeny és tartalmas bemutatása olyan izgalmas olvasmányt ígér, amelyből a hitoktatók mellett a pedagógiai munka minden más résztvevője is töltekezhet. A mű lapjain a hitoktatás világa sajátos tanulási térré is válik.

A folyamatos olvasás során három olyan visszatérő gondolatkörre figyeltem fel, amelyek a különböző témákat feldolgozó tanulmányok mindegyikében sajátos refrénként jelennek meg. Ezek a hely, a közösség és a mozgás. Mindhárom fogalom értelmezhető a pedagógia kontextusában, de megjeleníthetnek sajátos teológiai üzenetet is. Közben pedig több szálon össze is kapcsolódnak egymással: ha nem is mindig azonos súllyal szerepelnek az adott tanulmányokban, de egymást feltételezve, egymásra mutatva, valamilyen módon mindhárom előkerül. Hiszen a hitoktatás biztonságos tanulási terében ölt testet az ige üzenete, hogy a közösségek tagjait egymás felé is mozdítva kíváncsivá és érzékennyé tegye saját és mások élete iránt, feladat- és felelősségvállalásra késszé válni segítse, bibliai alapokon kritikus reflexióra hívjon a kisebb csoportok mély és személyes formálódását is a társadalom tágabb közösségének kontextusában értelmezve és gyümölcsöztetve.

Hasznos és korszerű szakirodalom a pedagógia művelői számára

A hitoktatás hátterén formálódott kötet pedagógiai kompendiumként is izgalmas és tanulságos mű. Korszerű pedagógiai ismereteket nyújt gyakorlatias formában. Amikor a hitoktatás gyakorlatában az egyéni tanulási útvonalak szerepét emeli ki konstruktivista alapokon (Kodácsy-Simon 2025, 47. o.; Rózsahegyi-Nagy–Seben 2025, 223. o.; Szászi 2025, 296–302. o.); a tankönyvekre mint a csoportra és személyre szabott tanulás segédeszközeként tekint (Szászi–Kodácsy-Simon 2025, 85., 95–100. o.). Teszi mindezt úgy, hogy szüntelen szem előtt tartja, hogy a tanítás célja nem a hittartalmak megtanítása, nem is egyszerűen a vallásról való tanulás, hanem a vallásból tanulás, aminek eszköze a vallásról és módja a vallásban történő tanulás (Kodácsy-Simon 2025, 53–57. o). Így mutat rá, hogy a tanulás közösségi folyamatában tanuló, közösséget alkotó diákok és tanáraik kompetenciáinak fejlesztése végső soron az egyház és az egész társadalom fejlesztéséhez járul hozzá (Rózsahegyi-Nagy–Seben 2025, 228–230. o.; Mucsi–Schranz 2025, 434–435. o.). A neveléstudományi kutatások és pedagógiai innovációk tekintetében különleges jelentőségű felekezeti hittancsoportok sajátos tanulási terében elegendő idő és figyelem jut a pedagógiai tapasztalatok gyűjtésére számos területen (Binderné Sólyom – Lacknerné Puskás 2025, 378., 386–388. o.). Ezáltal a hittancsoportok maguk is a pedagógiai fejlesztések modelljeivé, a felekezeti hitoktatás pedig a pedagógiai megújulás motorjává lehet többek között a fegyelmezés (Seres-Busi – Balogné Vincze 2025), a kísérés (Csáky-Pallavicini 2025; Szabó 2025, 214–317. o.), az érzelmi és a spirituális intelligencia fejlesztése (Thoma–Siba 2025; Simon–Varga 2025; Szabó 2025), a személyekre szabott kiscsoportos munka (Szászi 2025; Siba – Bölcsföldiné Türk 2025; Binderné Sólyom – Lacknerné Puskás 2025), a játékos tanulás (Farkas–Zimányi 2025, 274–276. o.) és az ezek során fejleszthető tanári kompetenciák tekintetében. Bár nem egyszerűen a felekezeti hitoktatás csoportjai közötti sajátos „versenyhelyzet" követeli meg, hogy minél barátságosabb és motiválóbb órai légkörben minél élményszerűbb módszerekkel minél hasznosabb tevékenységek során juttassa használható tudás birtokába a diákokat, hanem az a kérdés: „Hogyan tudjuk létrehozni és kialakítani a legjobb tanulási környezetet egy tanulócsoport számára ahhoz, hogy a hitkérdéseikről tanulhassanak?" (Kodácsy-Simon 2025, 50. o.) Ha a hitoktatás több, teológiai

meghatározottságát magán viselő elemét számba veszi az érdeklődő olvasó, akkor amellett, hogy aktuális bepillantást nyer a református és evangélikus hitoktatás mindennapi örömeibe és dilemmáiba – tehát a magyarországi hit- és erkölcstanoktatás jelentős szeletéről tájékozódhat –, szükségszerűen találkozik azokkal a kapcsolópontokkal is, amelyek a vallásdidaktikai kihívásokon keresztül a pedagógia nyelvén szólaltatják meg a hitoktatás üzenetét, és a hittannal foglalkozók sajátosan motiváló élményeiből is ízelítőt nyújtanak.

Valláspedagógiai kézikönyv helyi tapasztalatokkal

Az egyéni és közös feldolgozást és elmélyítést a főszövegben és a fejezetek végén kiemelve elhelyezett kérdések segítik, ezzel is kifejezve a szerzői szándékot: „A kötet célja nem az, hogy minden kérdésre végleges választ adjon, hanem az, hogy elindítsa a gondolkodást, és segítséget nyújtson az elmélyüléshez." (Kodácsy-Simon–Siba 2025, 9. o.) Megfogadva a szerkesztők javaslatát, a kézikönyvből a hitoktatás színes panorámájának néhány izgalmas részletét emelem ki elsődlegesen a hitoktatás diákokra gyakorolt hatásait szem előtt tartva.

A hely többnyire iskolai helyszíneket jelent, bár a könyv számol a gyülekezeti hitoktatás tereivel is (Szászi–Csobó-Katona 2025). A helyszínek jellemzően valódi tantermek, de a kicsi csoportok más, változatos iskolai helyszíneken is tanulhatnak (Siba – Bölcsföldiné Türk 2025, 123–125. o.; Binderné Sólyom – Lacknerné Puskás 2025, 379. o.). Ezek a különleges körülmények rugalmas alkalmazkodást követelnek a tanulásszervezés tekintetében, de egy jól felszerelt fejlesztőszoba, a könyvtár, esetleg az iskolaudvar használata, amit az iskolák vezetése megenged, sőt akár érdeklődve támogat, innovatív miliőt is jelenthet a hitoktatás számára. Minden helyiség, így egy hatalmas tanterem vagy egy kis tárgyaló is biztonságos tanulási térré válhat a hittancsoport számára. Ebben néhány olyan átgondolt változtatás, mint a padok áthelyezése körbeülhető asztallá (Siba – Bölcsföldiné Türk 2025, 12–124. o.; Binderné Sólyom – Lacknerné Puskás 2025, 383–384. o.) vagy a fókuszálást segítő tárgyak elhelyezése (Siba – Bölcsföldiné Türk 2025, 124. o.) nagy segítséget nyújthat. A hittanóra helyszíne az ének, a csend, az imádság, az igeolvasás és az ige megértésének szent helyévé is lesz (Simon–Varga 2025, 187. o.).

A hitoktatás azonban nem csak az iskola falain belül tájékozódik. Az egyház és a társadalom adott közösségeivel is megismertet, amikor a diákok saját tapasztalatai mellé empátiájukat is fejlesztve kortársaik, más generációk tagjai és a világ más tájain élők vagy más történeti korokban alkotók és gondolkodók tapasztalatait is bevonja az órai munka reflexiós terébe (Szénási 2025; Draskóczy 2025, 395–398. o.). Tapasztalati tanulás, érvelő vita vagy projektmódszer segítségével sokszínű impulzusok feldolgozása történik a kis közösségben is (Csőri-Czinkos 2025, 367–369. o.; Mucsi–Schranz 2025, 422. o.). Interaktív digitális térképek, videók, egyházi énekek, de akár más csoportokkal vagy személyekkel való összekapcsolódásra, tapasztalatmegosztásra szolgáló platformok és személyes közösségi alkalmak is nagy segítséget jelentenek ebben (Farkas–Zimányi 2025, 276–277. o.; Binderné Sólyom – Lacknerné Puskás 2025, 387–390. o.). A közösség- és identitásformálás során tehát valóban „tágas téren" tájékozódva hív és kísér „az élet útján" egyént és közösséget. Kirándulások, szabadtéri vagy tantermi mozgásos feladatok, drámapedagógiai vagy bibliodramatikus elemek (Farkas–Zimányi 2025, 271–273. o.), az úton járás képei, egy-egy útszéli tárgyhoz kapcsolódó gondolat, vers vagy bibliai szöveg felidézése szemlélteti, hogy az úton járás ószövetségi és újszövetségi tapasztalatai bár

más körülmények között, de ma is átélhető valóságról tanúskodnak. Fizikális mozgással vagy anélkül segítenek a másikhoz közeledni és vele összekapcsolódni (Szászi–Csobó-Katona 2025, 61. o.) az élet számos területén. A könyv legelső mondata erről is szól, amikor a zsoltárt idézi háromezer év távlatából: *„Lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága."* (Zsolt 119,105)

Vallásdidaktikai megfontolások útközben

A hitoktatással foglalkozók és közösségeik maguk is úton járnak. Útközben a hitoktatás virágos rétjén szerzett élményeikről, a jól sikerült órákról, időnként pedig kudarcaikról is beszámolnak egymásnak. A könyv szerzői ezekhez a beszélgetésekhez nyújtanak – a nehéz dilemmákat is őszintén vállalva – használható szempontokat. Az alábbiakban csak néhány gondolatot idézek szó szerint a hitoktató közösség számára útravalóul. Az idézetek tartalmát pedig kitekintésképpen külföldi empirikus vizsgálatok eredményeivel is összevethetjük.

„Nem minden élmény válik hittapasztalattá, hanem csak azok, amelyekhez az érzelmi telítettség mellé olyan gondolati magyarázatok párosulnak, amelyek segítik az élmény elhelyezését világnézeti rendszerünkben. Keresztyén hitünk nagy metatörténete az, amelyben tanár és diák is megtalálja saját élete jelentését és személyes jelentőségét az Egész szempontjából." (Thoma–Siba 2025, 167. o.) Érdemes a hitoktatási tevékenységünket időről időre ennek fényében mérlegre tennünk. A szakdidaktikai felkészülés számos segítő szempontot nyújt a jelentésteljes magyarázatok kimunkálásához. Ezeket az utakat azonban nem pusztán az órákra való készülés, hanem a hitoktatással foglalkozók hitélete szempontjából is újra meg újra be kell járni. Németországban empirikus kutatások igazolták, hogy a tanárok elégedettségét, érzelmi stabilitását és önfegyelmét messzemenően támogatja vallási kötődésük. A hitoktatók pedagógiai szemléletét és didaktikai munkájuk színvonalát is messzemenően támogatta vallásosságuk minősége. A hitoktatók azonban mégis gyakran érzik úgy, hogy külső elvárásként nehezedik rájuk a személyes hitélet „követelménye" (Pirner 2012, 121. o.). Manfred Pirner erlangeni professzor javaslata szerint éppen ezért különösen is fontos hangsúlyosan foglalkozni a hitoktatók saját hitéletére vonatkozó reflexiójával a képzés és a továbbképzések alkalmain (uo. 122. o.). A közös reflexiós alkalmak nyújtásán túl szem előtt kell tartani ezt a szempontot a hitoktatók önreflexiója és önfejlesztése során is.

„A fiatalok között tehát nagy valószínűséggel nem vallástalansággal vagy tradicionális vallásossággal fogunk találkozni, hanem egyéni spiritualitással, a transzcendensről alkotott egyéni konstruktumokkal. Ezeknek megismerése, megértése az elsődleges feladatunk a fiatalokkal való kapcsolatba lépésnél, valamint a dialógus kialakítása a bibliai narratívával, az evangéliummal." (Thoma–Siba 2025, 161. o.) Kérdezhetnénk, hogy a hittancsoport ilyetén heterogenitásának tudatában van-e értelme a felekezeti hitoktatás lehetőségének. Reinhold Boschki tübingeni professzor hasonlóan provokatívan kérdez, amikor felveti, hogy a heterogén társadalomban nem mindegy-e, hogy az Aldiba vagy a Lidlbe megy vásárolni valaki. Válaszában jelzi, hogy az Aldi vagy a Lidl alternatívája nem feleltethető meg a felekezeti hitoktatás választásának a kérdésével, majd öt érvet hoz fel a felekezeti hitoktatás biztosítása mellett. Elsőként a diák felekezeti hovatartozáshoz vagy az arról lemondáshoz való jogát hozza fel, hiszen épp e döntéshez való jog gyakorlásának az előfeltétele, hogy legyen lehetőség a felekezeti sokszínűség autentikus és mély megismerésére. Másodikként a saját meggyőződés kialakításához szükséges kritikus párbeszéd lehetőségét mutatja fel, ami adott a felekezeti hittancsoport ke-

retei között. Harmadrészt felhívja rá a figyelmet, hogy a különböző felekezetek nem az Aldihoz vagy a Lidlhez hasonlítható szolgáltatók, hanem olyan valódi közösségek, amelyeket a közös hitvallás és hitgyakorlat köt össze, s amelyek nyitottak a diákok számára is. Negyedikként emeli ki, hogy az összetartozás és a különbözőség megélésének lehetősége a felekezeti hitoktatás egyik leglényegesebb identitásformáló jellemzője, amely a különbözőségre való nyitottságot, a különbségek tiszteletét és a különbözőséggel való bánást is tanítja, s ez minden egészséges együttműködés alapja (Boschki 2017, 168–170. o.). Hazai tapasztalatainkra tekintve azt gondolom, hogy a felekezeti arányok történetileg kialakult jelentős különbségei s az arányok földrajzi eltérései még egy okot adnak arra, hogy lehetőséget bitzosítsunk a helyi szinten fontos közösségépítő munkát végző egyházak megismerésére. Karoline Shatz és Mikael Schwarzat 2021-es felmérésének eredménye szerint az alsószászországi gimnazisták körében az evangélikus hitoktatás választásának legerősebb motivációs faktorai között éppen az alternatív érték- és normarendszerek megismerését, a saját identitás kialakítására irányuló erőfeszítést, a más világnézetűekkel való párbeszéd képességének a fejlesztését jelölték meg. Olyan szerepet tulajdonítanak tehát a hitoktatásban részt vevő diákok e tantárgynak, amelyet más tárgyak csak korlátozott mértékben töltenek be (Shatz–Schwarzat 2021, 101–102. o.). Összecseng ezzel Szabó Előd Melinda tapasztalata (2025, 307. o.): „Én a hittanóra nagy lehetőségének látom az egyéni gondolkozás, önállóság, döntésképesség megteremtését."

„A hittanórán ugyanakkor nemcsak a felnőtt megérteni vágyása és megértő kísérése, nemcsak a közös narratíva (értést segítő, értelmet adó értelmezései keret) megteremtése lehet segítség, hanem a kritikus élethelyzetek, problémák isteni kontextusba, istenkapcsolatunk perspektívájába helyezése is." (Csáky-Pallavicini 2025, 207–208. o.) „A hittanórán kell, hogy helye legyen a halálról, veszteségekről való beszédnek, a megemlékezésnek, a közös (vallásos) rítusoknak, az élmények megosztásának, a megnyugvásnak." (Uo. 207. o.) De nemcsak a sarkalatos életkérdések összefüggésében, hanem nyugodtabb körülmények között is helye és üzenete lehet nem kötelező elemként, hanem „az együtt tanulás részeként" a Simon Réka és Varga Gyöngyi tanulmányában említett hittanórai „miniliturgiának", amely „a résztvevőket emlékezteti arra, hogy mindnyájan életünk minden pillanatában Isten színe előtt, egymással összekapcsolódva létezünk" (2025, 188–189. o.). Ugyanakkor a szerzőpáros megjegyzi azt is, hogy a hittanórák „már azáltal spirituális tapasztalatokat közvetítenek, hogy a meghallgatás, megértés élményét, érzését nyújtják a diákoknak. A spirituális megerősödés és az elfogadottság tudata ebből a tapasztalatból fakadhat." (Uo. 186. o.)

Közösségek dilemmáira a közös felelősségvállalásban rejlik a válasz

Az empirikus valláspedagógiai kutatás klasszikus alakja, Friedrich Schweitzer tette fel a sarkalatos kérdést, hogy profitálnak-e a gyerekek a vallási nevelésből (2013, 19. o.). A kérdésre szülőként, tanárként és saját gyermekkorára emlékező felnőttként is nagyon sokféle megokolással tudnánk választ adni. A *Hitből jövő* című könyvben is több idevágó választ olvasunk, néhányat idéztünk is közülük. Schweitzer kutatásaira alapozva hétféleképpen indokolja pozitív válaszát. A gyermek nyer a vallási neveléssel, mert 1. az támogatja a gyermeki bizalom kiépítését; 2. a vallási nevelés fejleszti a gyermek rezilienciaképességét; 3. a vallási nevelés lehetővé teszi különböző helyzetek értelmének megtapasztalását; 4. a vallási nevelés támogatja az értékrend kialakítását; 5. fejleszti a gyermekek énerejét; 6. ajtót nyit egy különleges, a gyermeket gazdagító nyelvi és képi világba; 7. lehetővé teszi a közösség

megtapasztalását (uo. 20–24. o.). Ugyanakkor hozzáteszi azt is, hogy mindezt a szerepét csak akkor tölti be a vallási nevelés – és ez miden bizonnyal igaz a hitoktatásra is –, ha a gyermek fejlődési és tájékozódási igényeinek megfelelően történik (uo. 25. o.). Ezzel egy valós veszély kiküszöbölésére hívja fel a mindenkori hitoktatók figyelmét. Az egyház közösségének közös vállalása és felelőssége, hogy a gyermekek valós fejlődési igényeiknek és lehetőségeinek megfelelő, fejlődésüket támogató s azt nem korlátozó hitoktatásban részesüljenek. Éppen ezért fontos a hitoktatással foglalkozóknak és az azt kutatóknak is részt venniük az önkritikus szakmai párbeszédben, a nehéz kérdéseket is őszintén felvállalva, ahogyan erre a *Hitből jövő* című kötet is példát ad. Ebben a törekvésünkben is támaszt jelent tudni – amint arról a kötet záró tanulmányában olvashatunk – az Isten tekintélyére és tiszteletére is használt „súlyos" és „nehéz" jelentésű héber *kábód* szó üzenetéről: „Istennek tiszteletet, dicsőséget adni azt jelenti, hogy Istennek súlya van a világban és az életünkben. Ez egyben arra is rávilágít, hogy minden olyan »nehéz kérdés«, amely hitüket érinti, s amely a tanítványi utunkon kihívást jelent, mélyen összefügg Istennel és az ő tiszteletével." (Kodácsy-Simon–Kodácsy 2025, 438–439. o.) Azok a nehéz kérdések, amelyek „valóban meghaladják a mi képességeinket, Jézusban, az ő történeteiben lesznek hozzáférhetőek számunkra. […] A vele megélt közösség teszi megküzdhetővé minden nehézségünket is." (Uo. 453. o.)

A cikk elején mottóként idézett éneksorra gondolva megjegyezhetjük: ő maga táplálja fényével a hitoktatás tágas rétjein nyíló virágokat is.

"Inspired by Faith". Commitment to Children

Reflections on the Motivations, Practice, and Impact of Religious Education Based on Key Insights from the Handbook of Religious Pedagogy

▶ **The *Inspired by Faith Handbook of Religious Education*, published in the fall of 2025, is a work of cooperative effort. As the result of a joint work by twelve Reformed and twelve Lutheran authors, we now hold in our hands a book that is varied in both layout and content. Bringing together the reflective experiences of those working "in the field" with the findings of researchers in religious education both in Hungary and abroad, it has become a particularly eye-opening read which holds up a unique mirror to denominational religious education in 21st-century Hungary. In addition to its practical use, the volume is recommended as a guide for professional dialogue among pastors, religious educators, and readers interested in religious education. In the following reflections on the book, the author draws on the pedagogical and religious-pedagogical messages that emerge from experiences in religious instruction, and compares them with findings from international research.**

Keywords: Inspired by Faith / constructivist / religious education / learning space / community / development

Hivatkozott művek

Binderné Sólyom Tünde – Lacknerné Puskás Sára 2025. „…ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben…" A kis létszámú hittanórák sajátosságai. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 375–391. o.

Boschki, Reinhold 2017. „Aldi oder Lidl?!" Konfessionelle Differenz und Identitätskonstruktion in Zeite konfessionellen Indifferenz. In: Konstantin Lindner – Mirjam Schambeck – Henrik Simojoki – Elisabeth Naurath (szerk.): *Zukunftsfähiger Religionsunterricht*. Verlag Herder GmbH, Freiburg. 159–173. o.

Csáky-Pallavicini Zsófia 2025. Lelkigondozói szemlélet, segítő jelenlét a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 193–218. o.

Csőri-Czinkos Gergő 2025. Hogyan tudunk hittanórán értékelni, visszajelezni? In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 351–374. o.

Draskóczy Balázs 2025. Ének a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 392–414. o.

Farkas Charlotte – Zimányi Noémi 2025. Módszerek: az üzenet felfedezésének útjai a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 259–283. o.

Kodácsy-Simon Eszter – Kodácsy Tamás 2025. Nehéz teológiai témák a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 438–455. o.

Kodácsy-Simon Eszter – Siba Balázs (szerk.) 2025. *Hitből jövő. Valláspedagógiai kézikönyv*. Kálvin Kiadó – Luther Kiadó, Budapest.

Mucsi András – Schranz Ambrus 2025. A hittanórai egyháztörténet-tanítás dilemmái protestáns megközelítésben. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 415–437. o.

Pirner, Manfred L. 2012. Wie religiös müssen Religionslehrkräfte sein? Zur religiösen Kompetenz, Reflexionskompetenz und spirituell-religionspädagogischen Kompetenz. In: Rita Burrichter et al. (szerk.): *Professionell Religion unterrichten. Ein Arbeitsbuch.* Kohlhammer, Stuttgart. 107–125. o.

Rózsahegyi-Nagy Márta – Seben Glória 2025. Hogyan leszek elég jó tanár? Hivatás, szerep, szolgálat a hitoktatói pályán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 219–239. o.

Schatz, Karoline – Schwarzat, Mikael 2021. Teilnahmemotive für den Evangelischen Religionsunterricht – Empirische Befunde aus Niedersachsen (überarbeitete Version). In: Martin Rothgangel (szerk.): *Theo Web Zeitschrift für Religionspädagogik, Online-Reihe für Religionspädagogische Dissertationen und Examensarbeiten.* 19. köt. https://www.theo-web.de/fileadmin/user_upload/TW_Online-Reihe/Schatz__Karoline___Schwarzat__Mikael_-_Masterarbeit_ueberarbeitet.pdf. (Letöltés: 2026. szeptember 29.)

Schweitzer, Friedrich 2013. *Das Recht des Kindes auf Religion.* Gütersloger Verlagshaus, Gütersloh.

Seres-Busi Etelka – Balogné Vincze Katalin 2025. Fegyelem, fegyelmezési kérdések. …hogy „ne szabaduljon el a pokol". In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 325–350. o.

Siba Balázs – Bölcsföldiné Türk Emese 2025. Csoportdinamika az osztályteremben. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 105–127. o.

Simon Réka – Varga Gyöngyi 2025. A spiritualitás elméleti megközelítése és megvalósulásának lehetőségei a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 171–192. o.

Szabó Elődné Melinda 2025. Motiváció és figyelem a hittanórán. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 305–324. o.

Szászi Andrea – Csobó-Katona Renáta 2025. A hittanóra a hittanoktatás rendszerében. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 61–81. o.

Thoma László – Siba Balázs 2025. A diákok élethelyzete. A kortárs kultúra és a vallási szocializáció metszéspontjai a metamodern korban. In: Kodácsy-Simon–Siba 2025, 153–170. o.